Szkoła Podstawowa Nr 50 z Oddziałami Integracyjnymi
im. Świętej Jadwigi Królowej Polski

Innowacja pedagogiczna

Czytam i rozumiem – metoda Antares

Autor innowacji: mgr Małgorzata Ostrowska

Czas realizacji: 16.09.2019 r. – 16.06.2020 r.

Adresat innowacji: uczennice klasy V

Rodzaj innowacji: metodyczna

Finansowanie: innowacja nie wymaga dodatkowych środków

ROLA CZYTANIA W ŻYCIU

Czytanie jest podstawowym narzędziem postępu oraz umiejętnością, która pozwala na zdobywanie wiedzy. Umiejętność czytania potrzebna jest człowiekowi w trakcie całego życia, nawet przy wykonywaniu tak prozaicznych czynności jak zrobienie zakupów czy wypełnianie różnych deklaracji. Czytanie to nie tylko zdobywanie wiedzy, ale także podstawowa technika rozwoju intelektualnego. Opanowanie tej umiejętności w pierwszych trzech latach nauki szkolnej jest bardzo pożądane. Jednak nie każde dziecko zdąży w tym czasie, zwłaszcza jeśli jest np. dyslektykiem.

PRZYCZYNY WPROWADZENIA INNOWACJI

Pracując w klasie integracyjnej, zwróciłam uwagę na dwie uczennice, które mają trudności w nauce. Na języku polskim trudności te przejawiają się między innymi w opanowaniu prawidłowej techniki czytania, czytaniu ze zrozumieniem (nawet krótkich tekstów, jakimi są polecenia do wykonania), budowaniu zdań stanowiących logiczną całość czy poprawnym – pod względem językowym i ortograficznym – wypowiadaniu się w formie ustnej lub pisemnej. Problemy dziewczynek w nauce, mimo dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb uczennic, stale się utrzymują, co ma również przełożenie na oceny. Obie dziewczynki na koniec roku szkolnego 2018/2019 otrzymały oceny dopuszczające z języka polskiego.

…..... to uczennica, u której stwierdzono afazję motoryczną i nadpobudliwość psychoruchową (Orzeczenie nr …..... o potrzebie kształcenia specjalnego). Uczennica czyta metodą całościową i sylabową w wolnym tempie (na poziomie klasy pierwszej), z przeciętną poprawnością. Rozumie treść czytanego samodzielnie, krótkiego tekstu; gdy jest on dłuższy, ma duże problemy z odtworzeniem informacji w nim zawartych. Uczennica ma też spore trudności z pamięciowym opanowaniem wiadomości. Nie zna zasad ortograficznych; w pisaniu ze słuchu popełnia błędy typowo ortograficzne, interpunkcyjne oraz zniekształcenia fonetyczne wynikające m. in. z zaburzonej percepcji słuchowej. W trakcie pracy, która w przypadku uczennicy, przebiega w wolnym tempie, szybko się dekoncentruje.
Dziewczynka wymaga zindywidualizowanego podejścia w pracy dydaktycznej (stosowania zasady stopniowania trudności zadań, dzielenia pracy na etapy, sprawdzania czy zrozumiała treść polecenia).

…..... to uczennica, u której w trakcie badań w poradni psychologiczno-pedagogicznej stwierdzono głęboką dysleksję rozwojową (Opinia psychologiczno-pedagogiczna nr ….....). Uczennica pracuje w wolnym tempie, ma problem z koncentracją uwagi, potrzebuje wiele czasu na zastanowienie się. Duże trudności sprawia uczennicy zrozumienie samodzielnie czytanych tekstów, w tym zrozumienie treści poleceń i zadań. Uczennica ma trudność z bieżącym zapamiętywaniem i przypominaniem sobie materiału językowego.
W Opinii przedstawionej przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną wskazano, że uczennica wymaga intensywnej, specjalistycznej pomocy edukacyjno-terapeutycznej.

Zalecono, by dziecko objąć zajęciami, w trakcie których będzie mogło usprawniać techniki i tempo czytania, wykonywać ćwiczenia doskonalące poziom ortograficzny i utrwalające znajomość zasad pisowni.

Chcąc, pomóc …..... i …....., w pracy nad doskonaleniem techniki i tempa czytania oraz czytania ze zrozumieniem, a także zwiększenia ich kompetencji językowo-ortograficznych; jak też mając na względzie podniesienie jakości pracy swojej jako polonisty, poprawę jakości pracy z uczniem wymagającym zindywidualizowanego podejścia, a tym samym podniesienie jakości pracy szkoły; zamierzam wprowadzić niniejszą innowację.

CELE INNOWACJI

CELE OGÓLNE:

- realizacja podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa w r. szk. 2019/2020 – wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.
- wyrównanie szans i możliwości uczniów przez rozwijanie kompetencji kluczowych, zwłaszcza umiejętności porozumiewania się w języku ojczystym oraz umiejętności uczenia się**;**
- rozwijanie logicznego myślenia;
- doskonalenie techniki czytania i umiejętności czytania ze zrozumieniem;
- utrwalanie zasad ortografii i gramatyki;
- stwarzanie okazji do samodzielnego czytania;
- rozwijanie wiary ucznia we własne możliwości.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- potrafi poprawnie, i w odpowiednim do wieku tempie, przeczytać tekst;
- rozumie treść czytanego tekstu;
- utrwala i stosuje zasady ortografii;
- doskonali umiejętności z zakresu gramatyki;
- omawia treść opowiadania;
- formułuje wnioski;

- dostrzega różnice między fonetyczną a graficzną formą wyrazu;
- stosuje zdobytą wiedzę w praktyce;
- wyraża swoje myśli w mowie i piśmie w sposób precyzyjny;
- potrafi odróżniać informacje istotne od nieistotnych;
- wzbogaca bierne i czynne słownictwo;
- dostrzega rolę umiejętności czytania w życiu.

METODY I FORMY PRACY

Antares jest to norweska metoda pracy z tekstem dla dzieci, które mają problem z płynnym czytaniem, ale też z zapamiętywaniem i rozumieniem treści. Służy ona również do utrwalania zasad ortografii i gramatyki. Można ją stosować na krótkich (kilkuzdaniowych tekstach).

Metoda Antares bazuje na pracy z opowiadaniem. Praca przebiega w dwóch etapach.

Etap I składa się z 5 ćwiczeń.

1) Układanie wyrazów z rozsypanek sylabowych.

Uczeń otrzymuje kartkę z zestawem rozsypanek sylabowych (po lewej stronie) i prawidłowo napisanymi wyrazami po prawej stronie – (wcześniej nauczyciel zgina kartkę, aby uczeń nie widział wyrazów poprawnie napisanych). Następnie nauczyciel czyta zestaw sylab i informuje, ile wyrazów można z tych sylab ułożyć. Uczeń podkreśla kolorowym pisakiem sylaby tworzące wyraz i pisze go obok. Po wykonanej pracy odgina margines i sprawdza poprawność wykonania ćwiczenia. Potem czyta wyrazy i stara się je zapamiętać.

2) Uważne czytanie opowiadania.

Uczeń dostaje tekst. Nauczyciel czyta opowiadanie, a uczeń daje znać, np. stuknięciem, gdy w treści pojawią się wyrazy z ćwiczenia 1. (czyli te, które sam ułożył i napisał). Następnie uczeń sam czyta tekst i podkreśla te wyrazy.

3) Czytanie ze zrozumieniem.

Tekst zawiera wyrazy podobne (alternatywne). Uczeń czyta tekst i wykreśla zbędne wyrazy. Następnie omawia podobieństwa i różnice między tymi dwoma wyrazami.

4) Uzupełnianie tekstu z lukami.

Najpierw uczeń czyta tekst z lukami, tak jakby znajdowały się w nim wszystkie wyrazy, a potem je wpisuje (pojawiają się tu znowu wyrazy z ćwiczenia 1.).

5) Omówienie opowiadania i formułowanie wniosków.

Uczeń otrzymuje kartkę z pytaniami dotyczącymi tekstu. Następnie odpowiada ustnie i pisemnie na pytania oraz omawia treść opowiadania.

Etap II – ćwiczenia ortograficzno - gramatyczne.

Uczeń rozwiązuje zadania mające pomóc w utrwaleniu zasad poprawnej pisowni i wiadomości z gramatyki. Treści ćwiczeń opracowywane są na bazie czytanego na zajęciach tekstu.

Tempo pracy nad tekstem nauczyciel dostosowuje do indywidualnych możliwości i potrzeb ucznia.

W pracy z uczennicami nauczyciel zastosuje teksty o różnorodnej tematyce, w przeważającej mierze związanej z lekturami klasy IV i V.

Tematyka zajęć będzie związana z bieżącym materiałem z języka polskiego.

Zajęcia będą się odbywały co dwa tygodnie i będą trwały minimum 60 minut, gdyż zgodnie z założeniami metody Antares na wykonanie ćwiczeń należy poświęcić tyle czasu, ile potrzebują uczniowie.

Do przygotowania opowiadań zostaną wykorzystane zasoby biblioteki szkolnej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

Systematyczne uczęszczanie uczennic na zajęcia oraz praca w trakcie zajęć metodą Antares pozwoli osiągnąć następujące rezultaty:

- poprawa koncentracji uwagi;
- zwiększenie kompetencji uczennic w zakresie techniki i tempa czytania;
- rozumienie w większym zakresie, niż aktualnie, czytanych tekstów;
- znajomość podstawowych zasad ortografii i poprawne stosowanie ich w wypowiedziach pisemnych;
- utrwalenie wiadomości z gramatyki (z zakresu fleksji, składni, fonetyki i słowotwórstwa);
- zwiększenie kompetencji językowych uczennic (zwłaszcza w zakresie budowania zdań i spójnych wypowiedzi).

EWALUACJA

Ewaluacja będzie prowadzona na bieżąco w trakcie zajęć poprzez obserwację sposobu pracy z opowiadaniem, umiejętnością radzenia sobie z wykonaniem poszczególnych poleceń.

Za aktywną pracę na zajęciach uczennice będą otrzymywały naklejki motywacyjne oraz plusy wpisywane do dziennika jako element oceny z języka polskiego.

Miarą efektywności pracy metodą Antares będą też oceny cząstkowe, semestralne i roczne z języka polskiego (szczególnie te sprawdzające ćwiczone na zajęciach umiejętności).

Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione w formie sprawozdania.

Małgorzata Ostrowska